

μενον. Δὲν συμφέρει ἐπομένως νὰ θερμαίνωμεν τεχνητῶς τὸν κοιτῶνα, ή νὰ τηρῶμεν ἐν αὐτῷ ἀνημένην λυχνίαν, ή φυτὰ, ή ἄνθη, ή ζῶα κ.τ.λ. Τὰ δὲ παραπετάσματα τῆς κλίνης διαμενέτωσαν ἀνοικτά.

Τὰ παιδία καὶ οἱ ἔφηβοι δέον νὰ κοιμῶνται ἐπὶ σκληρᾶς στρωμνῆς· οἱ διάγοντες καθεστηκότα βίον, καὶ μάλιστα ὅταν παρηλθεν ἡ παιδικὴ αὐτῶν ἥλικια δύνανται νὰ κοιμῶνται ἐπὶ μαλακωτέρας στρωμνῆς. Ἀπασῶν δὲ τῶν στρωμνῶν προκριτωτέρα ἐστὶν ἡ διὰ τριχῶν καὶ ξηρῶν φυτικῶν οὐσιῶν πεπληρωμένη, ἡτοι φύλλων ἀραβοσίτου, ἀχύρου ἐκ βρύσμου, φύλλων πτέριδος κ.τ.λ. Δέον ὅμως δπως ἀλλάσσωνται αἱ φυτικαὶ αὐται οὐσίαι δἰς τούλαχιστον τοῦ ἔτους. Αἱ διὰ πτίλων πεπληρωμέναι στρωμνὴι εἰσὶν ἐπιβλαβεῖς· τὰ προσκεφάλαια ἔστωσαν ἐπὶ σκληρὰ, ὑψηλὰ κατὰ τὴν ἀνάγκην καὶ ἐκ τριχῶν πεπληρωμένα. Τὰ ὑφάσματα δι' ὃν καλύπτομεν ἐν ὅπνῳ τὸ ἡμέτερον σῶμα, ἡτοι ἐφαπλώματα καὶ τὰ τοιαῦτα, ἔστωσαν θερμὰ ἀναλόγως τῆς ὥρας τοῦ ἐγιαυτοῦ καὶ ἐλαφρὰ συνάμα, τὰ δὲ ἐνδύματα μεθ' ὃν κατακλινόμεθα δέον νὰ μὴ συσφίγγωσιν οὐδὲν τοῦ σώματος μέλος. Πρέπει νὰ ἐκθέτωμεν καθ' ἐκάστην εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα καὶ τὸν ἥλιον τὰς στρωμνὰς, τὰ ἐφαπλώματα, τὰς σινδόνας καὶ τὰ λοιπὰ ὑφάσματα τὰ χρησιμεύοντα ἐν ὥρᾳ ὅπνου κ.τ.λ.

Κατὰ τὰ δύω πρῶτα τῆς ἥλικίξ ἔτη οὐδόλως συμφέρει νὰ μεταχειρίζωμεθα τὰς διὰ μαλλίων, καὶ μάλιστα τὰς διὰ πτίλων, πεπληρωμένας στρωμνῇς· καθότι, πλὴν τῶν λοιπῶν ἐν τῷ περὶ ἐνδυμάτων κεφαλαίω ἐκτεθέντων λόγων, δυσκόλως δυνάμεθα νὰ τηρήσωμεν ταύτας ἀρκούντως καθαράς· ἀλλως τε δέον δπως συνειθίζωμεν ἀπὸ τῆς νηπιακῆς αὐτῆς ἥλικίξ μετὰ τῶν ἐνισχυουσῶν τὴν κρῆσιν ἔξεων. Ἡ κλίνη τοῦ παιδὸς πρέπει νὰ ἔχῃ τοιαύτην θέσιν εἰς τὸν κοιτῶνα, ὥστε τὸ φῶς νὰ προσπίπτῃ εἰς ταύτην ἐκ τῶν πρόσωπων. Τὰ παιδία πρέπει νὰ κοιμῶνται μετὰ γυμνῆς τῆς κεφαλῆς ἢ τούλαχιστον ἐλαφρῶς μόνον ἔχοντα κεκαλυμμένην αὐτήν· οὐτω προλαμβάνομεν τὰς ἀμυγδαλίτιδας, τὰς δδονταλγίας, τὰς ὀφθαλμίας καὶ λοιπὰ νοσήματα, εἰς τὰ δύοις ὑπόκεινται τὰ συνειθίσκητα μετὰ κεκαλυμμένης τῆς κεφαλῆς, καὶ ἀναγκαῖμενα τυχαίως ν' ἀποκαλύψωσι ταύτην. Ἡ κακίστη συνήθεια τοῦ καλύπτειν τὴν κεφαλὴν τῶν παιδίων διὰ θερμῶν καλυπτρῶν, προκαλουσῶν τὴν ἐφίδρωσιν τοῦ μέρους αὐτοῦ τοῦ σώματος, ἐστὶ τὸ κυριώτερον αἰτιον τῶν κατὰ τὸ μέρος αὐτὸ ἐξανθημάτων, προδιατέτει δὲ καὶ εἰς ἐγκεφαλικὰς συμφορήσεις κ.τ.τ.

Ἐρωτηθεὶς δι Πυθαγόρας «πῶς δεῖ ἀγνωμονούσῃ πατρὶδι προσφέρεσθαι, ἀπεκρίνατο ὡς μητρέ.»

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Ἡ κόπρος τῶν ἵππων ὡς τροφὴ τῶν βιῶν.

Πρὸ 150 ἐτῶν ἐν Σουηδίᾳ γηραιός τις γεωπόνος εἶχε συμβουλεύσει νὰ δίδεται εἰς τὰς ἀγελάδας πρὸς τροφὴν ἡ κόπρος τῶν ἵππων, δπως παράγωσ πολὺ καὶ καλὸν γάλα. Ἡ συμβουλὴ αὕτη, προϊὸν μακρῆς πείρας, δὲν ἦξιώθη μεγάλης προσοχῆς. Νεωστὶ δύως ἐτέθη ἐν χρήσει ὑπὸ τοῦ Σβάρτζ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Οσγύδλανδ τῆς Σουηδίας καὶ παρήγαγεν ἔξχιρετα ἀποτελέσματα. Ὁ κτηματίας οὗτος, συμβάσης κατὰ τὸ 1868 παντελοῦς ἀκαρπίας, ἐνῷ ἡτοιμάζετο, δπως πάντες οἱ ἐκεὶ γεωπόνοι, νὰ ἐλαττώσῃ σπουδαίως τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀγελάδων του, ἀνεμνήσθη τῆς συμβουλῆς περὶ τῆς χρησιμότητος τῆς ἴππειας κόπρου ὡς τροφῆς τῶν βιῶν, εἶχε δὲ καὶ αὐτὸς παρατηρήσει, ὅτι τινὲς τῶν βιῶν του ἔτρωγον ἐνίστει ἐπιπέδων κόπρου, καίτοι ἦσαν κεκορεσμέναι τροφῆς. Ἀπεπιράθη λοιπὸν νὰ δώσῃ εἰς τὰς ἀγελάδας του τὴν νέαν ταύτην τροφὴν καὶ παρετηρήσει, ὅτι τινὲς μὲν τούτων εὑθὺς ἔξ ἀρχῆς, ἀλλαι δὲ μετά τινας δισταγμούς, ἐπὶ τέλους δὲ ὅλαι ἀνεξαιρέτως ηὔχαριστοντο ἐκ τῆς τροφῆς ταύτης· οὕτω δὲ κατώρθωσε νὰ διατηρήσῃ τὰς ἀγελάδας του κατὰ τὴν ἀφορίαν τοῦ 1868, ἔξηκολούθησε δ' ἔκτοτε δίδων καθ' ἐκάστην εἰς αὐτὰς ποσὸν κόπρου ἵσον πρὸς 1 $\frac{1}{2}$ δικάν ἀχύρου. Ἰππος δὲ καλῶς τρεφόμενος παρέχει καθ' ὃν χρόνον ἡσυχάζει εἰς 24 ὥρας κόπρον δυναμένην νὰ χρησιμεύσῃ διὰ πέντε ἀγελάδας. Κατὰ τὰ ἔτη καθ' ὃν τιμὴ τοῦ ἀχύρου αὐξάνει δύναται νὰ γίνῃ εὐδοκίμως χρῆσις τῆς ἴππειας κόπρου. Ὁ Σβάρτζ δὲ λέγει, ὅτι εὗρε τὴν κόπρον ταύτην καὶ διὰ τὰ εὔφορα ἔτη τόσον χρήσιμον, ὃστε οὐδόλως παρκιτεῖται αὐτῆς. Βεβαίως δὲ ὅτι οὐδέποτε παρετηρήσει κατὰ τὴν χρῆσιν αὐτῆς βλαβερὸν ἐπίδρασιν οὔτε ἐπὶ τῆς ποιότητος τοῦ γάλακτος, οὔτε ἐπὶ τῆς ὑγείας τῶν ἀγελάδων.

Πρὸς τοὺς θέλοντας ν' ἀποπειραθῶσι τὴν χρῆσιν τῆς τροφῆς ταύτης διὰ τοὺς βόκες, παρατηροῦμεν, ὅτι ἡ κόπρος ἀνάγκη νὰ συλλέγηται εἰς τὸν σταῦλον τῶν ἵππων καὶ νὰ δίδεται εἰς τοὺς βόκες τὴν αὐτὴν ἢ τὴν ἐπομένην τὸ πολὺ ἡμέραν (πάντοτε πρόσφατος) μεμιγμένη μετ' ἀλλων τροφῶν ἢ ἀμιγής, πάντοτε δύως πεπασμένη διὰ μικροῦ ποσοῦ ἀχύρων. Κατ' ἀρχὰς πολλαὶ ἀγελάδες δὲν θέλουσι νὰ φάγωσι· τότε δίδεται δλίγην κόπρος μετὰ πολλῶν ἀχύρων, μικρὸν δὲ κατὰ μικρὸν μεταβάλλεται ἢ ἀναλογία, αὐξάνομένου τοῦ ποσοῦ τῆς κόπρου. Παρετηρήθη δὲ, ὅτι πολλαὶ ἀγελάδες τρώγουσιν αὐτὴν καὶ ὅλως ἀμιγῆ.

S. M.